

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 24P/347/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118214875
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2020:4118214875.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra sudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti M.: U. E., nar. XX.XX.XXXX a F. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, Štefánikova tr. 88 ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: U. E. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., N. dolina XX, t.č. bytom U., X. XXX/X, zastúpeného JUDr. Romanom Juríkom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Nových Zámkoch, Jazerná 19 a PhDr. R. M. F., P., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., N. dolina XX, o návrhu matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi, takto

rozhodol:

F. návrh matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi M.: U. E., nar. XX.XX.XXXX a F. R., nar. XX.XX.XXXX zamietla.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Dňa 20.12.2018 podala matka na Okresný súd Nitra návrh na zákaz styku otca s maloletými deťmi M.: U. E., nar. XX.XX.XXXX a F. R., nar. XX.XX.XXXX a zároveň návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Svoj návrh odôvodnila tým, že už počas manželstva boli upravené rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom, nakoľko manžel neprispieval do domácnosti žiadnou čiastkou a jeho verbálne, ale aj do určitej miery nepriame fyzické ataky narastali. Ani po rozhodnutí súdu si otec neplnil vyživovaciu povinnosť k deťom. Otec bol vyhostený zo spoločnej domácnosti a jej deti z predchádzajúceho vzťahu podali na otca trestné oznámenie vo veci podozrenia z domáceho násillia, ako aj podozrenia zo zanedbania povinnej výživy. Dňa 04.08.2018 bolo začaté trestné stíhanie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Matka v návrhu uvádzala, že otec - jej manžel, ju dlhodobo od roku 2013 týral, správal sa k nej vulgárne a jeho arogantné správanie sa automaticky prenášalo aj na ich deti. Jeho správanie u nej vyvolalo a naďalej vyvoláva veľký strach a stres a nastali u nej vážne zdravotné problémy. Do augusta 2018 mali časté a ostré konflikty kvôli deťom, lebo aj im vulgárne nadával. Dievčatá sú vyspelé a otec ich chcel neustále sprchovať a keď mu v tom bránila a aj keď mu deti povedali, že nechcú aby s nimi bol, správal sa vulgárne a arogantne. Deti boli počas spoločného bývania veľmi rozhádzané a U. sa aj v noci pomočovala. Po tom, ako súd zakázal otcovi vstup do domu sa deti ukludnili a situácia sa stabilizovala, problém nastal v poslednom období, keď sa otec dožadoval kontaktu s nimi, ktorý deti odmietajú, opätovne začal slovne útočiť na ňu aj na jej staršie deti. Začal deti navštevovať v škole, čo spôsobilo u detí bolesti hlavy, brucha, niekedy aj zvracania. Až teraz keď mali stabilizovanú psychiku sa dozvedela, aké problémy ich trápili a preto absolvovala aj s deťmi psychiatrické vyšetrenie. Nakoľko deti boli svedkami pokusu o jej znásilnenie a mali z toho traumy a bolo im aj nepríjemné, že ich chcel otec stále sprchovať a dotýkať sa ich a následne jej aj obe staršie dcéry potvrdili skutočnosti o sexuálnych úchyľkách manžela, nadobudla reálny strach, na základe ktorého by sa mal zakázať akýkoľvek styk detí s otcom. Zákaz styku je v záujme zdravia maloletých detí.

Návrh na zákaz styku matka doplnila dňa 03.08.2020 kedy uviedla že na návrhu na zákaz styku otca s deťmi naďalej trvá a to z dôvodov, že s deťmi dodnes navštevuje pedopsychiatra, nakoľko deti boli psychicky rozhádzané, boli plné strachu a napätia, pomočovali sa zvracali a mali migrény. Odmietali chodiť do školy. Teraz sa konečne stabilizovali, takže nesúhlasí so stykom s ich otcom, ktorý by im opäť navodil strach neistotu a napätie. Deti boli vystavované dlhodobému psychickému násiliu zo strany otca. Naďalej sa vedie vyšetovanie vo veci domáceho násilia, kde deti boli svedkom psychického aj fyzického teroru zo strany ich otca voči nej. Ak sa pácha násilie na matke, pácha a tým násilie aj na dieťaťi. (1)

K návrhu na zákaz styku sa otec písomne dňa 19.2.2020 vyjadril, uviedol, že voči jeho osobe nebolo vznesené žiadne obvinenie. Cieľom podaného trestného oznámenia zo strany manželky vo veci týrania jej osoby je odpútanie pozornosti od cielene organizovaných podvodov, ktoré ona a jej dcéry z prvého manželstva robia na iných ľuďoch. Zároveň jej druhým cieľom je jeho úplné zničenie, aby nemusela odpovedať na otázky, ktoré jej kládol a ktoré sa týkali sumy cca 400 000 eur, o ktorú ľudí okradla a peniaze si užívala s milencami. Odmietal akékoľvek násilie na manželke, či už psychické a fyzické rovnako aj sexuálne násilie voči nej. Manželka spochybňuje prácu polície súdnych znalcov, v prípade že ich závery sú v rozpore s tým, čo si on a želá. Je pravdou že bol vyhostený z domu, na základe vyjadrenia psychiatra MUDr. Z., ktorý ho nikdy nevyšetril a nikdy s nim nebol v kontakte. Vyjadril sa aj k tvrdeniam ako nepriaznivo malo vplývať na ich deti jeho správanie voči nej. Nie je pravdou, že by deti traumatizoval návštevami v škole, vždy sa len informoval ohľadom školských výsledkov a v kontakte s nimi nebol. Nie je pravdou že by deti chodili s ním na výlety len z donútenia ako tvrdí matka. Správali sa veselo spontánne počas všetkých výletov. Deti matka manipuluje preto sa vyjadrili aj pred kolíznym opatrovníkom, že sa s ním stretávať nechcú. (2)

Dňa 17.12.2018 bol Okresnému súdu Nitra doručený návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadal súd dočasne upraviť styk s maloletými deťmi M. tak, že bude oprávnený sa s deťmi stretávať každý týždeň od piatku od 14:00 hod do nedele do 14:00 hod. (návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol vylúčený na samostatné konanie z konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva). Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia otec odôvodnil tým, že už niekoľko mesiacov nemá žiaden kontakt s maloletými deťmi, obáva sa manipulácie úsudku o ňom a je vo verejnom záujme, aby mal styk so svojimi deťmi zabezpečený. Od augusta, odkedy nemôže vstúpiť do obydli, nemá otec žiadny kontakt s maloletými deťmi. (3)

Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 24P/347/2018-20 zo dňa 16.1.2019 spojil na spoločné konanie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vedený pod sp. zn. 24P/347/2018 a návrh matky na zákaz styku otca s maloletými deťmi a nariadenie neodkladného opatrenia vedený pod sp. zn. 24P/351/2018. Obe veci sú vedené pod sp. zn. 24P/347/2018. (4)

Okresný súd Nitra uznesením sp. zn. 24P/347/2018-24 zo dňa 16.1.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 21.2.2020 oba návrhy rodičov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. (5)

Na pojednávanie stanovené súdom sa matka nedostavila, mala vykázané doručenie predvolania dňom 16.10.2020 s poukazom na ustanovenie § 111 ods. 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní zo zdravotných dôvodov, nežiadala odročiť pojednávanie. Súd preto v zmysle ustanovenia § 31 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) prejednal vec v neprítomnosti matky. (6)

Otec vypočutý ako účastník konania na pojednávaní uviedol, že návrh na zákaz styku s maloletými deťmi navrhuje zamietnuť ako nedôvodný. Poukázal na písomné vyjadrenie, ktoré predložil súdu dňa 19.2.2019. Jej tvrdenia o tom, ako sa mal správať k nej a ako to malo vplývať na maloleté deti negatívne a spôsobovať im traumy pokladá za nezmyselné. Má za to, že tvrdenia manželky o tom ako ju týral a negatívne tým boli zasiahnuté aj maloleté deti, boli vyvrátené znaleckými posudkami v trestnom konaní, ktoré sa týkali trestného oznámenia, ktoré podala manželka voči nemu pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. Pokiaľ sa deti vyjadrili v tom zmysle, že sa nechcú s ním stretávať, ich výpovede boli jednoznačne pod vplyvom matky. Ešte dva mesiace pred tým, ako bol vykázaný z rodinného domu, resp. domácnosti kde spolu žili, boli jeho vzťahy s deťmi veľmi dobré. Bol to normálny vzťah rodiča k dieťaťu a naopak. Deťom sa venoval, chodil s nimi na výlety. Deti boli uvoľnené v jeho spoločnosti. V spoločnej domácnosti žili až do 4.8.2018. Podania manželky, trestné aj toto konanie o zákaz styku považuje

za účelové. Za všetkým sú finančné problémy a podvody manželky, ktoré sa týkali jej podnikateľských aktivít, jej dlhy v sume približne 1 000 000 eur, čo sa mu podarilo zistiť, neustále ataky zo strany veriteľov, ktorí ich pravidelne navštevovali a žiadali svoje peniaze. Je pochopiteľné, že sa na toto manželky pýtal, nebol s tým uzrozumený. Pokiaľ sa hádali, bolo to len kvôli tomuto. Myslí si, že negatívne na deti vplývali práve tieto skutočnosti a nie negatívne jeho správanie sa k manželke, tak ako to ona popisuje. Deti boli na neho naviazané, hlavne mladšia F., ktorá vždy vyhľadávala jeho spoločnosť. Od 7/2018 nebol s deťmi v žiadnom kontakte napriek tomu, že neustále manželku žiadal formou sms správ, aby mu kontakt umožnila. Deťom píše pravidelne pri každom ich sviatku. Je to matka, ktorá mu bráni v kontakte s maloletými deťmi. Má záujem sa s nimi stretávať a podieľať sa na ich výchove. Preto je aj rád, že bude mať možnosť aj formou výchovného opatrenia kontakt s deťmi opätovne nadviazať. (7)

Právny zástupca otca v záverečnom návrhu na pojednávaní uviedol, že navrhuje súdu návrh matky ako nedôvodný zamietnuť a zároveň s poukazom na ustanovenie § 55 CMP priznať otcovi nárok ako aj náhradu trov konania, nakoľko návrh matky považuje za šikanóznny, poukázal aj na právoplatné rozhodnutia v konaní 7C/148/2018, ktorým bola žaloba matky o vylúčenie otca z užívania nehnuteľnosti zamietnutá a zároveň boli zrušené aj neodkladné opatrenia týkajúce sa zákazu vstupu otca do obydlija. (8)

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že poukazuje na správy z pohovoru s maloletými deťmi a aj na svoje vyjadrenie v konaní o rozvod manželstva rodičov. Návrh matky na zákaz styku s otcom považuje za nedôvodný a navrhol ho zamietnuť. (9)

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca, oboznámením sa s obsahom návrhov rodičov - matky zo dňa 20.12.2018 a otca zo dňa 14.12.2018 a oboznámením sa s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov: vyjadrenie manžela zo dňa 19.2.2019, z pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 13P/347/2018: sobášny list účastníkov konania, rodné listy maloletých detí, rozhodnutia Okresného súdu Nitra 9C/94/2018-43 zo dňa 13.8.2018, 9C/94/2018-118 zo dňa 18.10.2018, 7C/148/2018 zo dňa 21.06.2019, dokumenty týkajúce sa dlhov manželky- matky, sms komunikácia, zmluvy o pôžičkách, výpisy pre právnické osoby, kde manželka figuruje ako zamestnanec, kópia vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-1225/2-VYS-NR-2018 a z neho pohovor s maloletými deťmi zo dňa 22.07.2018, znalecký posudok MUDr. V., znalecký posudok MUDr. F., znalecký posudok MUDr. F., znalecký posudok MUDr. U. vypracovaný 9/2020, správy ORPZ Nitra zo dňa 29.3.2019, 13.9.2019, 11.5.2020, 24.6.2020, 1.10.2020, lekárska správa týkajúca sa zdravotného stavu manželky z roku 2019, výdavky na živobytie manžela, nájomná zmluva otca, správy zo ZŠ Tulipánová O. z roku 2019 a z roku 2020, potvrdenie o príjme manžela za rok 2018,2019,2020, správa z pohovoru s maloletými deťmi zo dňa 29.6.2020, potvrdenie o výdavkoch manželky zo dňa 1.7.2020, potvrdenie o PnD, potvrdenie o PN matky a vyplácaní nemocenských dávok, potvrdenie o príjme spoluzijúcich osôb matky, lekárske správy týkajúce sa maloletých detí, potvrdenie podaní daňového priznania manželky, potvrdenie o príjme manželky, vyjadrenie MUDr. Vávrovej, výplatné pásky manželky za rok 2020, účtovná závierka Schola LUDUS, správa UPSVR zo dňa 7.9.2020, potvrdenie o návšteve školy plnoletých detí manžela, doklady z roku 2020-týkajúce sa majetkových trestných činností manželky, pripojené spisy Okresného súdu Nitra 16C/40/2004 a 18C/2018/2004, prehľad súdnych sporov manžela a zistil tento skutočný a právny stav: (10)

Rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 24P/33/2016 - 25 zo dňa 26.04.2016 boli maloleté deti M.: U. E., nar. XX.XX.XXXX a F. R., nar. XX.XX.XXXX zverené pred rozvodom manželstva do osobnej starostlivosti matke a otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu sumou 100 eur mesačne. (11)

Z vyjadrení rodičov je zrejmé, že aj po rozhodnutí súdu manželka žila v spoločnej domácnosti, zabezpečovali spoločnú starostlivosť o maloleté deti až do 8/2018. Odvtedy sa otec z deťmi nestretáva, obe odmietajú kontakt s otcom. Matka uvádza, že dôvodom odmietania detí otcom je skutočnosť, že deti boli vystavované dlhodobému psychickému násiliu zo strany otca. Otec vylučuje akékoľvek násilie, či už voči manželke alebo deťom, ich spoločným alebo deťom z manželkinho predchádzajúceho manželstva. Pohnútky manželky na takéto riešenie situácie vidí v tom, že manželka je zadlžená, dlhy nespláca. Po tom, ako sa začal manžel zaujímať o jej dlhy, sa napätie v ich vzťahu vystupňovalo. Správanie manželky malo devastáčne následky na ich manželstvo. (12)

Na Okresnom súde Nitra je vedené pod sp.zn. 13P/347/2018 konanie o rozvod manželstva rodičov mal. detí M., ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené. Rozsudkom 13P/347/2018- 450 zo dňa 12.11.2020 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, obe maloleté deti boli na čas po rozvode manželstva zverené do osobnej starostlivosti matky, s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej U. E. M. sumou 200 eur mesačne a na výživu maloletej F. R. M. sumou 200 eur mesačne. Súd styk otca s maloletými deťmi M. neupravil a uložil maloletým deťom a ich rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a to prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Kolíňany, pracovisko Nitra, ktoré sa bude realizovať v Centra pre deti a rodiny Kolíňany, pracovisko Nitra vždy v 1. deň kalendárneho mesiaca o 8:00 hod a vždy v 15. deň kalendárneho mesiaca o 14:00 hod. Výchovné opatrenie bude trvať po dobu jedného roka odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia v časti uloženia výchovného opatrenia. (13)

Okresný súd Nitra uznesením 9C/94/2018 - 43 zo dňa 13.08.2018 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal otcovi vstup do rodinného domu v ktorom žili s matkou a maloletými deťmi. Súd rozhodnutie odôvodnil tým, že má dôvodné podozrenie psychického násillia, osvedčené matkou v návrhu tým, že bolo podané trestné oznámenie na otca pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby a tiež, že manžel - otec bol vykázaný policajným orgánom zo spoločného obydlija. Krajský súd rozhodnutím sp. zn. 12Co/216/2018-96 zo dňa 18.10.2018 uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia okresného súdu potvrdil. Dňa 27.08.2018 podala matka na Okresný súd Nitra žalobu o úplné vylúčenie žalovaného - otca z užívania nehnuteľností v nadväznosti na nariadené neodkladné opatrenie. Rozsudkom Okresného súdu Nitra 7C/148/2018-186 zo dňa 21.06.2019 súd zamietol žalobu matky/manželky o vylúčenie otca/manžela z užívania nehnuteľnosti a zároveň zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Nitra 9C/94/2018-43 zo dňa 13.08.2018 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Nitre 12Co/2016/2018-96 zo dňa 18.10.2018. Súd zamietol návrh ako nedôvodný, jedným z dôvodov, pre ktoré návrh zamietol bol, že navrhovateľka - manželka/matka nepreukázala, že zo strany manžela by dochádzalo k sústavnému psychickému a fyzickému týraniu prípadne hrubému ponižovaniu. (14)

Dňa 04.08.2018 bolo začaté trestné stíhanie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby na základe podaného trestného oznámenia matky na otca maloletých detí. Zo správ Okresného riaditeľstva policajného zboru v Nitre, predložených a súdom získaných v priebehu celého tohto súdneho konania, naposledy dňa 01.10.2020 súd zistil, že je pod sp. zn. ČVS:ORP-1225/2-VYS-NR-2008 je vedené konanie, v ktorom vystupuje oznamovateľka - matka, ktorá podala trestné oznámenie na otca/manžela na základe ktorého uznesením zo dňa 4.8.2018 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm a), písm b) Trestného zákona, toto konanie doposiaľ nie je skončené, prebieha vyšetrovanie. Nebolo vznesené obvinenie z tohto skutku žiadnej osobe. V konaní boli vypracované viaceré znalecké posudky.

Zo znaleckého posudku PhDr. Zuzany Bielikovej zo dňa 5.10.2018 znalca z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia detí a dospelých, súd zistil, že psychológom boli vyšetrení obaja rodičia pre účely trestného konania. U matky nebolo zistená psychopatológia v zmysle duševného ochorenia v štruktúre osobnosti. Je výrazne emočne a sociálne nezrelá, labilná s búrlivými afektívnymi prejavmi, psychosomaticky narušená. Je podozrievavá kritická a hnevlivá, navonok pôsobí uhladeným dojmom, čiastočne dokáže ovládať svoje pocity, svoje problémy si necháva sama pre seba čo vedie k depresívnym rozladám a pocitom viny. Je enormne hypochondrická. Jej depresia sa spája s pocitom, že vykonala veci ktoré sú neodpušiteľné, preto prežíva nepríjemné pocity viny. Aktuálne je v popredí bohatá neuroticko-depresívna symptomatológia v oblasti afektivity, sociability a v oblasti somatiky. Vyšetrením neboli zistené príznaky syndrómu týranej osoby. V čase vyšetrenia prežívala subjektívny strach s manžela, no psychodiagnostickým vyšetrením nebola zistená prítomnosť objektívneho strachu s manžela, jej pocity vo či nemu sú ľahostajné. V osobnosti otca nebola psychológom zistená psychopatológia v zmysle duševného ochorenia ani zvýšený neuroticizmus. Je neagresívny ovládajúci sa, poddajný a priateľský, umiernený s tendenciami k introverzii. Stotožňuje sa s univerzálnymi etickými princípmi a podľa nich sa riadi v živote.

Zo znaleckého posudku MUDr. Zuzany Stanovičovej znalkyne z odboru zdravotníctvo a farmácia - odvetvie neurológia zo dňa 3.6.2019 vyplýva, že matka trpí ochorením tetanického syndrómu, jej stav však nevylučuje možnosť zúčastňovať sa bežných vyšetrovacích úkonov. Pri vyšetrení bolo zistené že kolapsové stavy môžu vzniknúť u matky aj bez prítomnosti manžela, pri nevhodných predstavách pri strachu a úzkosti a z najväčšou pravdepodobnosťou si tieto stavy vie sama navodiť, aj ich ovládať aj pomocou farmakoterapie. Nie je obmedzená na obvyklom spôsobe života, z neurologického hľadiska je schopná normálneho fungovania v spoločnosti.

Zo znaleckého posudku MUDr. Viktora Segedu znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia , odvetvie psychiatria zo dňa 27.08.-2019 súd zistil, že matka aktuálne netrpí a vysoko pravdepodobne ani v minulosti netrpela duševnou chorobou ani poruchou v pravom zmysle slova, t. j. žiadnu psychózu ktorá by mala forenzne významný vplyv na jej rozpoznávacie ovládacie schopnosti a na jej fungovanie. Absolvuje od 8/2018 ambulantnú psychiatrickú liečbu pre úzkostnú a depresívnu symptomatiku, ktorú sama dáva do súvislosti s konaním jej bývalého manžela čo znalec nemohol potvrdiť.

Dňa 18.09.2020 bol PhDr. Róbertom Mathé znalcom z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, psychológia sexualita a psychológia dopravy vypracovaný znalecký posudok, kde psychologickým vyšetrením bolo zistené že u matky je aktuálne prítomná úzkostná depresívna sypptomatiky, ktorá sa javí ako viacpríčinne podmienená a nesúvisí výlučne s osobitosťami správania jej manžela voči nej, t. j. javí známky prežitia stresujúcich udalostí ktorých príčinou mohol byť aj jej manžel aj stresogénne pôsobiace starosti ohľadom jej podnikania. Povahové rysy matky mohli mať vplyv na vnímanie a prežívanie správania sa manžela voči nej viac ako intenzívne. Eventualita trvalých následkov skutku, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, na psychike matky, je menej pravdepodobná. Psychologickým vyšetrením manžela - otca bolo zistené, že nie je osobnou so sexuálne deviantným správaním. Netrpí poruchou sexuálnej preferencie, nie je typom sexuálneho agresora. Agresivita nedominuje v štruktúre jeho osobnosti. Interpersonálne vzťahy v rodine - k manželke ak maloletým deťom možno so psychologického hľadiska označiť za napäté a konfliktné najmä čo sa týka vzťahu manželov. Citový vzťah oboch rodičov k maloletým deťom možno označiť za pozitívny, pričom však problematcky vyznievajú prísne "sparťanské" výchovné postupy zo strany otca k nim . Prípadné prejavy agresívneho správania otca v domácom prostredí sa zo psychologického hľadiska javia najmä ako reakcia na problematcké správanie jeho manželky v rámci jej podnikania, konfliktný matrimoniálny vzťah a agresívne mohli imponovať aj jeho prísne výchovné postupy a jeho reakcie na prípadné neuposlušnutia. (15)

Obe maloleté deti boli vypočuté v tomto konaní prostredníctvom kolízneho opatrovníka, boli vypočuté aj v trestnom konaní. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny - kolízny opatrovník dňa 07.01.2019 zrealizoval pohovor s maloletými deťmi, ktoré boli počas pohovoru uvoľnené, usmiate, deti vedeli za akým účelom sa bude pohovor realizovať, matka im povedala, že prišli kvôli otcovi. Maloletá F. začala rozprávať, ako ich otec robil ich matke zle a nadával aj dospelým sestrám, maloletá U. dodala, že otec bol v kúpeľni aj keď sa sprchovala a bolo jej to nepríjemné. Taktiež dodala, že otec robil matke zle. V súčasnosti sa obe s otcom od 6/2018 nestretávajú, nie sú ani v telefonickom ani v inom kontakte, otca nemajú ani v kontaktoch v telefónoch. Obe uviedli, že ich otec chodí do školy a ony sa preto boja chodiť do školy. Taktiež vyvoláva triednej učiteľke. Deti však otca v škole nikdy nevideli. Obe deti na otázku ako často by sa chceli s otcom stretávať uviedli, že sa s otcom stretávať nechcú vôbec. Maloletá U. dodala "môže snívať a zabudnúť" a niekoľko krát to zopakovala. Deti uviedli, že asi pre 2-3 rokmi pred Vianocami otec mame povedal, že ju zabije a v ruke držal nôž, taktiež nadával a bol proti ich dospelým sestrám. U. obviňuje otca aj z toho, že na výlete na pyramídu si robila koleno a keď jej tiekla krv, otec ju nechal ísť pešo. Maloletá U. dodala, že otec na ňu kričal a preto sa v minulosti niekedy aj pomočila.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra zrealizoval aj dňa 20.07.2018 pohovor s maloletými deťmi pretože matka priviedla deti na ÚPSVR s tým, že samé deti sa domáhali tohto pohovoru aby uviedli čo sa u nich doma deje. Deti ohľadom svojho otca uviedli, že sa o nich nezaujíma, nechce im opraviť motorky, nevenuje sa im, nemá rád zvieratá , dokonca raz kopol psa. Otca už nechcú, teraz sú od neho preč, on mamu bije a chcel ju aj zabiť, vtedy keď maloletá F. mala 5 rokov a U. 3 roky. Otec je zlý aj inokedy, napríklad keď musia pozbierať na dvore exkrementy od psov. Keď to riadne neurobili hovienko ktoré našiel im dal do izby. Na otázku ako deti vedeli, že takýto úrad na ktorý prišli že existuje, odpovedali iba že vedeli. Ďalej spontánne samé hovorili , že tatino je veľmi zlý, že im šupne niekedy aj jednu na zadok. Keď sa maloletá U. pocikala otec jej povedal, že je piča a to mala iba 7 rokov. F. uviedla, že mamine klame, že je doma, že má milenku v Toskáne sa bozkával s milenkou. Viac k uvedenej situácii nevedeli nič uviesť. U. sa vyjadřila, že nech už vypadne, F. jednu noc zachránila maminku, keď počula ako na ňu kričí, že nech ide do riti kurva špatná. Nech už prestane ubližovať maminke, je to živá bytosť, to uviedla maloletá U.. Ďalej chcela F. niečo dodať, no U. jaj skočila do reči a povedala, že nemá čo hovoriť, má byť ticho iba ona má hovoriť. O matke sa vyjadřovali len pozitívne a otec iba hrá že ich ľúbi.

V konaní o rozvod manželstva boli maloleté deti vypočuté kolízny opatrovníkom naposledy dňa 26.06.2020 v domácom prostredí. Maloleté deti boli uvoľnené, usmiate uviedli, že od 6/2018 sa s otcom nestretávajú a nie sú v žiadnom kontakte. S otcom sa stretávať nechcú, na otázku čo by sa muselo zmeniť aby sa s otcom stretli odpovedali, že nie je nič také nakoľko vnímajú minulosť a to že videli ako bolo matke ubližované. Deti s nim nechcú byť v žiadnom kontakte. (16)

Obe maloleté deti sú evidované v pedopsychiatrickej ambulancii MUDr. Aleny Vávrovej. MUDr. Vávrová dňa 15.07.2020 predložila súdu správy, v ktorých je uvedené, že maloletá F. R. je sledovaná od roku 2014 pre separačnú úzkostnú poruchu, sek. Nočné pomočovanie, prechodný balbuties (zajakávanie sa) vývojovo podmienený. Po zaliečení v upravenom stave opätovne od roku 2018 sledovaná pre neurotické prejavy- bolesti hlavy, brucha odmietanie školy, odmietanie sa stretávať s otcom - ako reakcia na nárast problémov v rodine a konflikty medzi rodičmi. Po stabilizácii rodinného prostredia a odchode otca z domácnosti sa dieťa skludnilo. Matka dochádza pravidelne na kontrolné vyšetrenia a má snahu dodržiavať liečebný režim aj so skludneným dieťaťom. Maloletá U. E. je sledovaná od roku 2018v pedopsychiatrickej ambulancii pre rovnaké problémy ako jej sestra, s rovnakým priebehom vývoja diagnóz maloletej ako u jej sestry. (17)

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, č. 36/2005 Z. z. (ďalej len Zákon o rodine), súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. (18)

Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom. (19)

Na základe vykonaného dokazovania, po dôkladnom zvážení všetkých skutkových okolností súd dospel k záveru, že aktuálne nie je v záujme maloletých detí M. zakázať ich styk s otcom. (20)

Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré vzniká tomu rodičovi, ktorému nie je dieťa rozhodnutím súdu zverené do jeho osobnej starostlivosti. Toto právo vychádza z Ústavy SR, keď v zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy SR "starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu a na základe zákona." Právo styku vyplýva z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa, kde je upravené - v čl. 7, ako právo dieťaťa poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť, v čl. 8, ktorý zakotvuje právo dieťaťa na zachovanie jeho rodinných vzťahov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov, v čl. 29 bod. 1, v zmysle ktorého má výchova dieťaťa viesť k posilňovaniu úcty k rodičom dieťaťa, ale najmä v čl. 9 bod 3. (cit.: "štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa"), a v súvisiacom čl. 18 bod 1., ktorý priznáva obom rodičom spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. (21) Zákaz styku rodiča s maloletým dieťaťom je opatrením krajného charakteru, výrazne zasahujúcim do rodičovských práv ako aj práv dieťaťa na pravidelný kontakt s rodičom a preto by k jeho nariadeniu mal súd pristúpiť len v jednoznačne odôvodnených prípadoch až po preskúmaní všetkých okolností daného prípadu, keď k takémuto záveru existujú skutočne vážne dôvody. (22)

Súd sa musel v tomto konaní vysporiadať s tým, či uskutočňovanie styku otca s maloletými deťmi ohrozuje skutočne osobnosti detí a ich zdravý psychický vývoj. Matka návrh na zákaz styku odôvodňovala tým, že maloleté deti sa otca boja a nechcú sa s ním stretávať z dôvod násilného správania sa otca k nej ako aj k maloletým deťom, otec uvádzal, že práve matka negatívne vplyva a ovplyvňuje správanie maloletých detí voči otcovi a preto deti kontakt s otcom úplne odmietajú. Z vyjadrení maloletých detí je zrejmé, že obe maloleté deti aktuálne kontakty s otcom odmietajú, nechcú sa s ním stretávať. Matka odmietavý postoj detí o otcovi vysvetľuje správaním sa otca počas manželského spolužitia k nej a deťom, poukazuje na negatívne správanie sa otca- manžela voči nej, neprimerané správanie hraničiace s týraním, ktoré je riešené v trestnom konaní, jej malo spôsobovať psychické aj fyzické útrapy, malo zároveň negatívny dopad aj na maloleté deti (ak sa pácha násilie na matke, pácha a tým násilie aj na dieťaťi). V trestnom konaní znaleckým dokazovaním ani v ukončenom civilnom konaní (konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 7C/148/2018) však nebolo preukázané, že intenzita správania sa manžela voči manželke - matke maloletých detí bola natoľko výrazná a neprimeraná, že mohla sama o

sebe spôsobiť také problémy ako popisuje. Vyšetrením neboli zistené príznaky syndrómu týranej osoby u matky, ani zistená prítomnosť objektívneho strachu s manžela (PhDr. Biliková). Je liečená pre úzkostnú a depresívnu symptomatiku, ktorú však ona sama dáva do súvislosti s konaním jej bývalého manžela, čo znalec nepotvrdil (MUDr. Segeda). Úzkostná depresívna symptomatika u matky, ktorá sa javí ako viacpríčinne podmienená, eventualita trvalých následkov skutku, pre ktorý je vedené trestné stíhanie, na psychike matky, je menej pravdepodobná, otec nie je typom sexuálneho agresora (PhDr. Mathé). Pokiaľ správanie sa manžela k manželke podľa odborných posudkov nemohlo mať za následok stav, ktorý manželka popisuje, je nepravdepodobné, že správanie sa manžela pred rozchodom manželom mohlo zasiahnuť maloleté deti tým spôsobom, že by ich možné kontakty s vlastným otcom mohli spôsobiť a mohli ohroziť ďalší zdravý duševný vývoj maloletých detí, mohli sa prejavovať poruchami správania sa maloletých detí a pre tieto dôvody by súd musel pristúpiť k zákazu styku otca s maloletými deťmi. U otca znaleckým dokazovaním nebola preukázaná ani žiadna sexuálna deviácia. Je nepochybné, že obe maloleté deti boli svedkom mnohých hádok rodičov, boli zainteresované do situácie v rodine v čase, keď rodičia ešte spolu žili (aj keď každý z rodičov pôvod hádok vidí v inej situácii a v iných súvislostiach - matka v násilnom správaní sa otca voči nej aj deťom, otec vo finančných problémoch matky súvisiacich s jej podnikateľskými aktivitami, ktoré mali negatívny vplyv na rodinné spolužitie). Takáto situácia pri rozchode partnerov, ktorí sú aj rodičmi bezpochyby zanechala na deťoch negatívne stopy (obe maloleté deti mali psychické problémy, ktoré matka riešila odbornou psychiatrickou intervenciou, aktuálne sú po skľudnení v pokračujúcej liečbe) a poznačila ich vzťah k otcovi, narušila ich vzájomné vzťahy. Avšak táto skutočnosť nepostačuje pre konštatovanie potreby zákazu styku otca s deťmi. Ani pedopsychiater nekonštatoval potrebu aktívnej liečby, konštatoval, že problémy detí sú reakciou na vleklé manželské konflikty rodičov, stav detí vyžaduje jednotné výchovné vedenie, emočné sýtenie a stabilitu výchovného prostredia. Tiež odmietanie otca zo strany maloletých detí nie je relevantným dôvodom pre zákaz styku otca s deťmi, hlavne ak sa deti na otca a ku skutočnostiam vyjadrujú spôsobom neprimeraným ich veku a spôsobom, ktorý nevylučuje možné ovplyvňovanie maloletých detí v ich vyjadreniach (opakované pohovory s deťmi realizované kolíznym opatrovníkom). Ani v jednom pohovore neverbalizovali maloleté deti pocit strachu voči otcovi, popisovali len negatívne, žiadne pozitívne zážitky s otcom. Vzťah otca k maloletým deťom znalec PhDr. Mathé za pozitívny, pričom problematicky môžu vyznievať prísne "spartánske" výchovné postupy zo strany otca k nim. Prípadné prejavy agresívneho správania otca v domácom prostredí sa zo psychologického hľadiska javia najmä ako reakcia na problematické správanie jeho manželky v rámci jej podnikania, konfliktný manželský vzťah a agresívne mohli imponovať aj jeho prísne výchovné postupy a jeho reakcie na prípadné neuposlušnosti. Ani uvedené skutočnosti však neodôvodňujú zakázať styk otca s deťmi, takéto správanie sa otca nebolo vyhodnotené ako spôsobilé pre jeho zákaz styku s deťmi. (23)

Na základe vykonaného dokazovania poukazujúc na vyššie uvedené skutočnosti, súd návrh matky na zákaz styku ako nedôvodný zamietol. Matka nepreukázala žiadne relevantné dôvody a ani súdom neboli zistené dôvody pre tak závažný zásah do práv dieťaťa a rodiča na styk s rodičom ako je zákaz styku otca s maloletými deťmi. (24)

Súd však konštatuje, že narušené vzťahy v rodine maloletých detí M., hlavne narušený vývoj vzťahu otca s maloletými dcérami v súčasnosti neumožňuje aktuálne realizáciu kontaktov otca s maloletými deťmi bez odbornej pomoci. Dieťaťu by nemala byť žiadna úprava jeho pomerov, či už ide o úpravu starostlivosti alebo úpravu styku, vnucovaná v rozpore s jeho subjektívnym prežívaním. Je treba pri rozhodovaní o úprave pomerov dieťaťa v prvom rade rešpektovať skutočnosť, že pri reparácii vzťahu dieťaťa s rodičom, je potrebné postupovať citlivo a pripraviť podmienky pre to, aby obnova tohto vzťahu prebiehala v atmosfére bezpečia a porozumenia. Takéto prípravné opatrenia musia v prvom rade smerovať voči rodičom maloletého dieťaťa. Cieľom týchto opatrení by mala byť pomoc rodičom dieťaťa spracovať rozchodovú situáciu, naučiť ich pracovať so svojimi emóciami vo vzťahu k druhému rodičovi tak, aby týmito emóciami nebolo zaťažované dieťa a naučiť sa komunikovať s druhým rodičom nekonfliktným spôsobom. Vynútením styku, ktorý v súčasnosti deti úplne odmietajú, by mohlo dôjsť k úplnému odcudzeniu sa maloletých detí a otca. Súd preto v konaní o rozvod manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinnosti k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva neupravil styk otca s maloletými deťmi, nakoľko súdna úprava styku bez predchádzajúcej odbornej pomoci a poradenstva nie je aktuálne v súlade so záujmami maloletých detí. Nariadil však výchovné opatrenie, ktorým uložil maloletým deťom a ich rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a to prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Kolíňany, pracovisko Nitra. Cieľom nariadeného výchovného opatrenia bude naučiť rodičov maloletých detí konštruktívne komunikovať medzi sebou v záujme ich

maloletých detí napriek stavu, v akom sa ich vzťah a ich komunikácia nachádza, naučiť ich pracovať so svojimi emóciami vo vzťahu k druhému rodičovi, získať objektívnejší náhľad na problematiku ich porozvodového vzťahu. Tiež bude úlohou výchovného opatrenia nastaviť matku maloletých detí dôsledným poradenským procesom na takú súčinnosť, ktorá bude zárukou bezproblémových kontaktov otca s deťmi do budúcnosti. U otca je cieľom upozorniť ho a odbúrať u neho výchovné metódy, ktoré popisoval MUDr. Mathé ako "spartánske", prísne výchovné postupy a jeho reakcie na prípadné neuposlušnosti, ktoré deti vnímali citlivo a mohli aj vzhľadom k napätej, vyhrotenej situácii v rodine (z dôvodu vzájomného správania sa rodičov) mať negatívny vplyv na vývoj ich vzťahu za aktívne príspevania ich matky, ktoré správanie sa manžela považuje za závadové. Opätovné obnovenie väzby a vzťahu otca s maloletými deťmi pod odborným dohľadom psychológov inštitúcie je prioritou nariadeného výchovného opatrenia. (25)

O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Súd nezistil dôvody na priznanie náhrady trov konania otcovi podľa ustanovenia § 55 CMP tak, ako žiadal právny zástupca otca. (26)

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Podľa § 363 Civilného sporového poriadku sa má v odvolaní popri všeobecných náležitostiach uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.